

Öhrlings



# REVISIONSRAPPORT

Granskning av

delårsrapport

1 januari- 31 augusti 2005

**Karlshamns kommun**

28 oktober 2005

Christina Utterström  
Certifierad kommunal revisor

Nils Fredholm  
Certifierad kommunal revisor

## 1 Bakgrund

Krav på delårsrapport samt utformning av densamma framgår av Kommunal Redovisningslag, KRL. I kapitel 9, §1 regleras att kommunen minst en gång under räkenskapsåret ska upprätta en delårsrapport för verksamheten från räkenskapsårets början. Minst en rapport ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret.

I KRL kapitel 9, §2 sägs att delårsrapporten ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång. Uppllysning ska lämnas om:

- sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat eller ställning och
- sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen som har inträffat under rapportperioden eller efter dennas slut.

Vidare bör delårsrapporten ges samma struktur som årsredovisningen.

Enligt kommunallagen (KL) anges i kapitel 8 att minst en delårsrapport ska behandlas av fullmäktige. I KL kapitel 9 anges att revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

## 2 Syfte och omfattning

Granskningen syftar till att översiktligt pröva om delårsrapporten för perioden 1 januari - 31 augusti 2005 uppfyller lagens krav på utformning. I granskningen prövas att:

- delårsrapporten ger i allt väsentligt en rättvisande bild av kommunens resultat och ekonomisk ställning per 31 augusti 2005,
- de av fullmäktige fastställda finansiella målen som är av betydelse för god ekonomisk hushållning uppnås,
- de av fullmäktige beslutade verksamhetsmålen, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning uppnås,
- ett balanserat resultat kommer att uppnås vid årets slut.

## 3 Sammanfattande bedömning

Vi bedömer att delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat per 31 augusti 2005, som visar ett överskott på 22 Mkr.

Delårsrapporten anser vi ge en bra översikt över kommunens resultat och ställning. Driftredovisningen kommenteras på ett överskådligt sätt i förvaltningsberättelsen och sammanställningen ger en tydlig bild av nämndernas utfall, prognoser och avvikelser.

Utifrån det prognostiserade resultatet på 28,8 Mkr som kommunen beräknar för år 2005 bedömer vi efter genomförd granskning att kommunen kommer att uppnå ekonomisk balans. Även de finansiella målen i övrigt kommer i huvudsak att kunna uppnås.

I delårsrapporten redovisas det inga av kommunfullmäktige beslutade verksamhetsmål. Kommunfullmäktige har i budgeten 2005 fastställt ett antal mål för mandatperioden till och med 2006. I budgetdokumentet framgår att det bland annat finns mål för finanser samt prioriterade verksamheter och utvecklingsområden. Detta är en utmärkt grund för ett fortsatt arbete med uppföljning i olika former.

För att kommunen ska uppfylla lagens intentioner, rekommenderar vi att den i delårsrapporten gör en uppföljning av om beslutade verksamhetsmål, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning, kommer att uppnås. God ekonomisk hushållning innebär inte bara att det är balans i räkenskaperna utan det innebär också att pengarna nyttjas på ett effektivt sätt. Det kommer bland annat till uttryck genom kommunens strävan att ha en kostnadsnivå som motsvarar den så kallade strukturkostnaden. Slutligen är det viktigt att målen är tydliga, mätbara och utvärderingsbara.

## 4. Iakttagelser med våra kommentarer

### 4.1 Delårsrapportens delar

Delårsrapporten innehåller en kortfattad förvaltningsberättelse med följande innehåll:

- kort översikt av de olika verksamhetsområdenas händelseutveckling
- personalavsnitt, med bland annat redovisning av total sjukfrånvaro
- periodens resultat
- soliditet och likviditet
- årsprognos och målavstämning (finansiella mål)
- kort om koncernen
- ekonomisk översikt

- verksamhetsmässig översikt (antal anställda)
- driftredovisning per nämnd med årsprognos
- investeringsredovisning, endast totalbelopp

Delårsrapportens finansiella delar innefattar följande:

- resultaträkning med årsprognos
- finansieringsanalys med årsprognos
- resultaträkning med utfall för perioden och jämförelse föregående år
- finansieringsanalys med utfall för perioden och jämförelse föregående år
- balansräkning med ingående värde 2005, per 31 augusti 2005 och 2004, med noter
- driftredovisning per nämnd med periodiserad nettobudget, utfall perioden, och prognosavvikelse
- investeringsredovisning per nämnd med årsbudget, periodens nettoinvesteringar, prognos helår och prognosavvikelse.

I bilaga redovisas uppföljning av internkontroll som inkluderar avstämning av de finansiella målen.

I enlighet med kommunens ”Reglemente för ekonomi- och verksamhetsstyrning”<sup>1</sup>, redovisar Karlshamns kommun månadsvisa budgetuppföljningar och bokslutsprognoser för kommunstyrelsen. Uppföljningarna bygger på underlag från förvaltningarna som sedan sammanställs av ekonomikontoret. Avvikelse kommenteras av varje nämnd.

Delårsrapporten är en utveckling av den månadsvisa uppföljningen per 31 augusti (”Ekonomisk rapport januari-augusti 2005”) med komplettering av verbala kommentarer och sammanställning av finansiella delar. Med utgångspunkt från bokföringen görs manuella periodiseringar, vilket gör att det inte direkt från bokföringen går att specificera delårsbokslutet resultat- och balansposter.

### Våra kommentarer

Delårsrapporten bedömer vi ge en bra översikt över kommunens resultat och ställning och vi bedömer att delårsrapportens innehåll i allt väsentligt uppfyller lagens krav när det gäller de finansiella delarna.

I förvaltningsberättelsen finns det ingen tydlig redovisning av nämndernas utvärdering av sina verksamhetsmål, vilket bör utvecklas i kommande delårsrapporter, se även kommentar i avsnitt 4.3 nedan.

---

<sup>1</sup> Reglemente för ekonomi- och verksamhetsstyrning, KF § 5, 2004-02-02.

Förvaltningsberättelsen i delårsrapporten bör kompletteras med de obligatoriska uppgifterna<sup>2</sup> avseende sjukfrånvaron som redovisas i årsredovisningen.

Driftredovisningen ger en tydlig bild av nämndernas utfall och prognostiserade årsutfall med budgetavvikelser. Vi rekommenderar att jämförelse görs med föregående år.

Nämndernas kommentarer till budgetavvikelser redovisas i den månadsvisa budgetuppföljningen men finns inte i delårsrapporten. Vi rekommenderar att kommentarer om avvikelser kompletteras i delårsrapporten eller att hänvisning görs till att de redovisas i budgetuppföljningen per augusti.

Delårsrapporten bör kompletteras med redovisningsprinciper, där det skall framgå om samma redovisningsprinciper tillämpas som i årsredovisningen. Eventuella avvikelser bör redovisas, exempelvis beräkning av semesterlöneskulden som skiljer sig från hanteringen i årsredovisningen.

Vi rekommenderar kommunen att se över rutinerna för periodiseringar, med syftet att säkerställa att det i största möjligaste mån görs bokföringsmässiga periodiseringar. Bokföringsmässiga periodiseringar minskar risken för fel och gör det lättare att verifiera underlag.

## 4.2 Ekonomiskt resultat och prognos

Periodens resultat uppgår för kommunen till ett överskott på 22 Mkr att jämföra med föregående års periodresultat på 2 Mkr. I delårsrapporten anges att helårsprognosen för 2005 visar på att kommunens resultat blir 28,8 Mkr, vilket är bättre än budgeten med 5,1 Mkr. En sammanfattande kommentar i delårsrapporten är att ”Då utfallet efter årets två första tertial är bättre än vid motsvarande tidpunkt i fjol, finns det anledning att förvänta sig ett årsresultat som är bättre än vad nämndsprognoserna antyder”.

Prognosen innebär att kommunen klarar balanskravet. Budgetavvikelsen i prognosen på totalt + 5,1 Mkr fördelar sig med -5,5 Mkr inom nämndernas verksamheter och +10,6 Mkr på finansförvaltningen. Omsorgsnämnden svarar för den största negativa budgetavvikelsen på -5,4 Mkr och därefter kommer socialnämnden med -1,8 Mkr. Nämnden för barn, ungdom och skola (BUS) redovisar en förväntad budgetavvikelse på + 2 Mkr.

Finansförvaltningens budgetavvikelse i prognosen på + 10,8 Mkr avser i stort sett negativ avvikelse på slutavräkningen skatteintäkter 2005 på -7,6 Mkr, ej budgeterad del i nytt sysselsättningsstöd på + 14,5 Mkr, lägre pensionskostnader med 3 Mkr och lägre ränta på lån med rörlig ränta med 1,6 Mkr.

---

<sup>2</sup> Enligt bestämmelser i kommunal redovisningslag skall från och med den 1 juli 2003 de anställdas

Nettoinvesteringarna uppgår under perioden till 12,3 Mkr, vilket endast motsvarar 20 % av prognosen för helåret, som uppgår till 59,3 Mkr. Det finns inga kommentarer i delårsrapporten, som anger orsaken till den låga förbrukningen av investeringsbudgeten.

## Våra kommentarer

Utifrån det prognostiserade resultat som kommunen beräknar för år 2005 om + 28,8 Mkr, bedömer vi att kommunen kommer att uppnå ekonomisk balans för året.

Vi bedömer att det i delårsrapporten på ett tydligare sätt bör framgå vilka åtgärder som vidtas för att komma tillrätta med prognostiserade negativa budgetavvikelser. Av budgetuppföljningen per augusti framgår för omsorgsnämnden, ON, att besparingsåtgärder inte beräknas kunna verkställas och att "ON avvaktar pågående utredning för att se vilka ytterligare förändringar som kan genomföras".

Det låga utfallet för perioden avseende investeringsverksamheten gör det svårt att göra en bedömning av om prognosen för helåret är rimlig. I delårsrapporten bör kommentarer till periodens utfall och förväntat utfall för helåret utvecklas för att ge en tydligare bild av investeringsverksamheten.

## 4.3 Mål och måluppfyllelse

Lagförändringen om god ekonomisk hushållning 2003/04:105 innebär ett lagkrav på att formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Kommunens revisorer har ålagts att uttala sig om måluppfyllelsen. Sammantaget innebär detta ökade krav på uppföljning av ekonomi och verksamhet i kommunens förvaltningsberättelse, både när det gäller delårsrapport och årsredovisning.

Kommunfullmäktige har beslutat om följande finansiella mål för år 2005:

### Ekonomi i balans

- Kostnaderna måste anpassas efter intäkterna och det är resursstyrning som gäller.
- Ekonomin sätter ytterst gränsen för det totala verksamhetsutrymmet, om det blir konflikt mellan mål och resurser.
- Resultatet måste innefatta en realsäkring av hela pensionsskulden.
- Investeringar får inte lånefinansieras annat än vad avser helt avgiftsfinansierad verksamhet.

- Soliditeten för kommunen måste minst uppgå till 60 % exkl de pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna.
- Soliditeten, exkl de pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna, för hela kommunkoncernen måste minst uppgå till 25% i genomsnitt under en femårsperiod beroende på olika investeringar av mera företagsekonomisk karaktär som beslutas för de kommunala bolagen.

## God ekonomisk hushållning

- Resultatnivån ska uppgå till lägst 2 % av summan av skatte- och bidragsintäkterna.
- Därutöver ska man eftersträva en budgeteringsmarginal som kan balansera under året oförutsedda händelser.
- Maximalt investeringsutrymme utgörs av årsresultat plus avskrivningar.
- Verksamheten ska bedrivas utifrån en effektivitetsnivå som gör att kostnadsnivån inte överstiger genomsnittliga kostnaden för motsvarande verksamhet med hänsyn tagen till strukturen.

Av delårsrapporten framgår att ”årsprognosen indikerar att det finansiella målet om ekonomi i balans torde uppnås med bred marginal, samtidigt som god ekonomisk hushållning är inom räckhåll.” Soliditeten uppgår till 60,6 % för perioden. I bilaga till delårsrapporten redovisas uppföljning av övriga finansiella mål med kommentarer. När det gäller målet avseende relationen mellan redovisad kostnad och standardkostnad, redovisas och kommenteras utfall för år 2003 och 2004 eftersom det inte finns några jämförelseuppgifter från SCB per den 31 augusti 2005.

Inga verksamhetsmässiga mål kopplade till god ekonomisk hushållning finns redovisade i delårsrapporten.

## Våra kommentarer

Utifrån redovisad prognos i delårsrapporten, bedömer vi att kommunen i huvudsak uppfyller sina finansiella mål. Kostnader som i Karlshamns kommun år 2004 låg över den s.k. strukturkostnaden torde enligt vår bedömning vara svåra att under år 2005 minska till en genomsnittlig nivå.

Vi rekommenderar att kommunen i kommande delårsrapporter utvecklar och kopplar samman nämndernas analys av prognoser med utvärdering av de av kommunfullmäktige antagna verksamhetsmässiga målen. God ekonomisk hushållning innebär inte bara att det är balans i räkenskaperna utan det innebär också att pengarna nyttjas på ett effektivt sätt. Det är viktigt att målen är tydliga, mätbara och utvärderingsbara.